

ЗВІТ
ЗА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ
РЕГІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИЧО- ТА СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА 2021 РІК

У 2021 р. дослідження виконувалися у рамках колективної тематики кафедри «Географія Сумської області: особливості природи, соціально-економічного розвитку і раціонального природокористування» (№ 0117U004980) та індивідуальних 4 науково-дослідних тем.

За результатами колективної теми опубліковано колективну монографію. У ході виконання НДР «Нозогеографічний моніторинг стану здоров'я населення» (№0121U100538) створено серію тематичних картосхем для території Сумської області. Виконано оцінку територіальних відмінностей у рівні захворюваності населення на хвороби ока та придаткового апарату та виділено групи адміністративних районів за рівнем захворюваності на дану групу патологій. Здійснено прогнозування смертності населення області від серцево-судинних захворювань.

В межах виконання науково-дослідної теми «Річки Сумської області: гідроекологічний моніторинг» (№ 0121U107526) була проведена комплексна наукова експедиція з вивчення р. Ворскли канд. геогр. наук Данильченко О.С. з 19 по 23 липня 2021 р. Оцінено екологічний стан річки Ворскли у межах Сумської області. Удосконалено методику оцінки екологічного стану річки для малої річки, а для середньої річки адаптовано з подальшою апробацією на річках регіону. Оцінено екологічний стан р. Реть та р. Стрілки у межах міста Суми. Створено акти обстеження екологічного стану річок та листи-звернення до органів влади щодо покращення їх стану.

Результатами виконання теми «Географічні аспекти сучасних трансформаційних процесів у соціально-економічних системах» (№ 0121U112794) стало обґрунтування пропозицій щодо раціональної територіальної організації господарських комплексів мезорегіонального масштабу (на прикладі Полтавської і Сумської областей).

У ході виконання «Використання географічних інформаційних систем (ГІС) в освітньому процесі підготовки студентів географічних спеціальностей» (№0120U104914) виконано аналіз сучасних ГІС та мережевих програм та впроваджено в освітній процес дисципліни «Геоінформаційні системи і бази даних» програмне забезпечення ArcGis Desktop, а також введено використання геопорталів та хмарних геосередовищ на прикладі ArcGis online, EO-browser та EARTHDATA Giovanni.

Видано збірник наукових праць «Наукові записки Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка. Географічні науки» що входить до міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus.

Результати наукових досліджень викладачів та студентів доповідалися на наукових конференціях та семінарах як інших ЗВО України, так і Всеукраїнській науковій конференції «Сумській географічні читання», яка проводиться щорічно на кафедрі.

Результати наукових досліджень впроваджено в освітній процес у навчальних дисциплінах «Економічна і соціальна географія України», «Географія Сумської області», «Гідрологія», «Географія ґрунтів з основами ландшафтознавства», «Основи теорії суспільної географії», «Картографія з основами топографії та геодезії», «Метеорологія та кліматологія», «Загальне землезнавство», «Регіональна економічна і соціальна географія».

За результатами досліджень опубліковано 1 колективну монографію, 2 розділи монографії, опубліковані за межами університету, 4 розділи у закордонних монографіях, 5 методичних вказівок, 1 статтю, що індексуються у базі Scopus, 3 статті, що індексуються у базі Web of Science, 11 фахових статей, 4 статті у виданнях країн Організації економічного співробітництва та розвитку, 2 статті в інших закордонних виданнях, 11 статей у виданнях, що індексуються базою Scopus, 45 статті у наукових збірниках та матеріалах наукових конференцій.

Одним із напрямів роботи НДЛ є організація наукової роботи зі студентами у складі 5 проблемних груп, які діють на кафедрі. Тематика охоплює можливі наукові захоплення та інтереси студентів. Основними напрямками роботи наукових проблемних груп, керівництво якими здійснюють викладачі кафедри загальної та регіональної географії є: підготовка студентами тез доповідей та виступів на наукових конференціях, статей до збірників студентських наукових робіт, збірників наукових праць, а також апробація результатів курсових та кваліфікаційних робіт студентів.

Напрями роботи студентських наукових проблемних груп:

Регіональні суспільно-географічні дослідження (науковий керівник – к.геогр.н., доц. Корнус О.Г.),

Фізична географія, картографія та туризм (науковий керівник – к.геогр.н., доц. Корнус А.О.),

Геоекологічні, геологічні та гідрологічні дослідження (науковий керівник – к.геогр.н., ст. викл. Данильченко О.С.),

Суспільно-географічне краєзнавство та країнознавство (науковий керівник – к.геогр.н., доц. Сюткін С.І.),

Використання ГІС-технологій у географічних дослідженнях (науковий керівник – к.пед.н., ст. викл. Король О.М.).

Періодично відбуваються засідання цих груп, на яких студенти звітують про результати своєї науково-дослідної роботи. За 2021 р. захищено 14 кваліфікаційних робіт, опубліковано 4 статті самостійно та 27 статей – у співавторстві з викладачами, у т.ч. 2 – за кордоном. До напрямів роботи НДЛ належить підготовка студентів до участі Всеукраїнських конкурсів наукових робіт з географії.

За звітний період студенти взяли участь у Студентській науковій конференції «Географічна весна» (м. Суми, 23 квітня 2021 р.), II Всеукраїнській заочній науковій конференції «Освітні та наукові виміри природничих наук» (м. Суми, 8 грудня 2021 р.), Всеукраїнській науковій конференції «Шості Сумські наукові географічні читання» (Суми, 14-15 жовтня 2021 р.), науковій конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка у 2020 р., Науково-практичній конференції з міжнародною участю «Регіон – 2021: стратегія

оптимального розвитку (Харків, 21-22 жовтня 2021 р.), V Міжнародній науково-практичній конференції «International scientific innovations in human life» (17-19 листопада 2021 р., Manchester, UK), 3rd International scientific and practical conference «Science, innovations and education: problems and prospects» Japan, Tokyo (October 13-15, 2021).

У 2021 році студенти стали переможцями на Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт з географії та методики навчання географії: Борисова В.В. (наук. керівник к.г.н. Данильченко О.С.) на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт в галузі знань «Методика навчання природничо-математичних дисциплін» (м. Умань, 21-22 квітня 2021 р.), яка нагороджена Дипломом III ступеня у секції методики навчання географії; Ткаченко Я.Г. (наук. керівник к.г.н., доц. Корнус О.Г.) на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт в галузі знань «Географія» (м. Полтава, 16 квітня 2021 р.), яка нагороджена Дипломом III ступеня.